

STRESZCZENIE

Dynamiczne zmiany w obszarze gospodarki rynkowej, stanowią jeden z istotnych powodów poszukiwania metod i narzędzi usprawniania działalności przedsiębiorstw. Organizacje, które chcą być konkurencyjne zmuszone są do wprowadzania zmian, w różnych zakresach działalności. Zmiana dokonuje się w wyniku szeregu postępujących, dynamicznych procesów restrukturyzacji, które dają szansę odnowy i rozwoju organizacji.

Górnictwo węgla kamiennego w Polsce jest branżą, która przez wiele dziesięcioleci wspierała gospodarkę kraju. Bogate zasoby węgla kamiennego, zapewniały niezależność i bezpieczeństwo energetyczne i nadal gwarantują ciągłość dostaw energii elektrycznej i ciepła. Jednak obecnie górnictwo węgla kamiennego boryka się z wieloma problemami. Wpływ na aktywność branży w Polsce, mają zarówno uwarunkowania otoczenia dalszego i bliższego, związane z rosnącą złożonością i zmiennością a także czynniki wynikające z wewnętrznych uwarunkowań i oczekiwań interesariuszy.

Poszukiwanie skuteczności funkcjonowania górnictwa węgla kamiennego w Polsce, powinno opierać się na zmianach w sferze produktowej, technologicznej, poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz nowych metod zarządzania. Zainteresowanie tematyką działalności górnictwa węgla kamiennego, doprowadziło do określenia następującego tematu dysertacji doktorskiej: *model restrukturyzacji systemu wykonawczego przedsiębiorstwa branży górnictwa węgla kamiennego*.

Głównym celem pracy jest *opracowanie modelu restrukturyzacji systemu wykonawczego wybranego przedsiębiorstwa branży górnictwa węgla kamiennego, uwzględniającego uwarunkowania, które determinują jego aplikację i wymuszają dostosowanie do rzeczywistości*. Dla osiągnięcia założonych celów oraz realizacji założeń badawczych, sformułowano następującą hipotezę główną: *jeśli opracuje się model restrukturyzacji systemu wykonawczego przedsiębiorstwa branży górnictwa węgla kamiennego (model RSW), to proces transformacji przedsiębiorstw górniczych, będzie uwzględniał uwarunkowania determinujące ich funkcjonowanie na rynku*. Przyjętym celom i hipotezom podporządkowano strukturę pracy, która ma charakter teoretyczno-empiryczny.

Część teoretyczna dysertacji, obejmuje krytyczną analizę literatury z zakresu nauki o zarządzaniu i jakości, ze szczególnym uwzględnieniem istoty procesu restrukturyzacji. W ramach podejścia systemowego, uwzględnia dokonanie charakterystyki systemu zarządzania i określenia specyfiki systemu wykonawczego. Ponadto porusza zagadnienia związane z identyfikacją uwarunkowań, mających wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz

podkreśla znaczenie modelowania, jako metody, która prowadzi do opracowania modelu. W dalszej części dysertacji, prezentuje rolę górnictwa węgla kamiennego dla gospodarki kraju oraz innych gospodarek światowych. Opisuje rolę interesariuszy i ich wpływ na procesy restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, w Polsce.

Część empiryczna niniejszej dysertacji, została przygotowana w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych przez autorkę, wśród interesariuszy przedsiębiorstw (kopalń) górnictwa węgla kamiennego, na Górnym Śląsku. Wychodząc z założenia, że model RSW, powinien uwzględniać pogłębione poznanie rzeczywistości gospodarczej i społecznej otoczenia, czyli środowisko systemu, przeprowadzone badania empiryczne objęły: analizę i ocenę, istotnych uwarunkowań oraz mechanizmów determinujących proces restrukturyzacji systemu wykonawczego przedsiębiorstwa branży górnictwa węgla kamiennego. Przeprowadzone badania wykazały, że na restrukturyzację przedsiębiorstwa branży górnictwa węgla kamiennego, mają wpływ przede wszystkim uwarunkowania ekonomiczne, ponieważ prowadzenie działalności gospodarczej musi przynosić zysk, który zapewnia dalsze trwanie na rynku. Ponadto uzyskane wyniki badań wskazują, że na restrukturyzację systemu wykonawczego przedsiębiorstwa branży górnictwa węgla kamiennego, mają wpływ: polityczne, rynkowe, społeczne, środowiskowe, techniczno-technologiczne uwarunkowania oraz ekonomiczne i rynkowe mechanizmy determinujące.

Ocena uwarunkowań i mechanizmów determinujących proces restrukturyzacji systemu wykonawczego, daje niezbędną wiedzę, która wskazuje, na jakie aspekty działań należy zwrócić szczególną uwagę, przy planowaniu procesów rozwojowych. Pokazuje, jakie czynniki mają wpływ, na opracowanie modelu restrukturyzacji systemu wykonawczego przedsiębiorstwa branży górnictwa węgla kamiennego. Z kolei, jeśli określi się proponowany model restrukturyzacji systemu wykonawczego przedsiębiorstwa branży górnictwa węgla kamiennego, to proces transformacji przedsiębiorstw górniczych, będzie brał pod uwagę istotne determinanty ich funkcjonowania na rynku.

Wyniki przeprowadzonych badań i analiz, pozwoliły na osiągnięcie założonych celów dysertacji oraz potwierdzenie wszystkich hipotez cząstkowych, które składają się na weryfikację głównej hipotezy badawczej.